

6lk mediaporras

Diakohtaiset ohjeet PowerPoint-esitykseen

(tulostettavaksi)

Opetustuokio 1 (n. 45 min)

Lähdetään käymään PowerPoint-esitystä läpi.

Dia 2:

Kysytään oppilailta ja pohditaan yhdessä:

- Onko sinua koskaan huijattu tai yritetty huijata netissä?
- Miksi joku valehtelee tai huijaa netissä?
- Oletko nähnyt somessa tai netissä sisältöä, joka ei pidä paikkaansa? Mistä tunnistit valheen?
- Katsotaan video: <https://areena.yle.fi/1-50699921>

Ennen diaa 3 kysy, tietävätkö oppilaat mitä grooming tarkoittaa?

Dia 3

Pajan vetäjä lukee ääneen:

- Grooming on internetin välityksellä tapahtuvaa lapsen tai nuoren houkutteluprosessia, jonka seurauksena hyväksikäyttäjä yrittää houkuttaa lapsen tai nuoren intiimeihin tekoihin, esim. lähettämään itsestään arkaluontoista kuva- tai videomateriaalia.
- Suurin osa groomingiin syyllistyvistä on aikuisia.
- Grooming on Suomen rikoslaissa rangaistava teko!

Dia 4

Pajan vetäjä tai oppilaat lukevat pätkän grooming-artikkelista ääneen.

"Houkuttelija voi sanoa, että oletpa sinä kaunis tai ihana tai muuta"

Saranin mukaan houkuttelijat tekevät usein valeprofiilin tai laittavat profiilikuvakseen vaikkapa ponin kuvan tai muuta sellaista, mikä saa lapsen hyväksymään heidät kaverikseen tai seuraajakseen.

- Varsinkaan pienempi lapsi ei tunnista kaveripyyntöä tuntemattomalta ihmiseltä tulevaksi ja hyväksyy sen. Sitten kaikki onkin tälle houkuttelijalle nähtävillä.

Houkuttelija aloittaa kommunikaation ja luo keskusteluyhteyden yleensä aiheella, joka lasta tai nuorta kiinnostaa.

- Jos lapsen tai nuoren profiilista näkee vaikkapa, että hän harrastaa tanssia, niin sitten hän voi lähteä keskustelemaan tanssista. Toinen asia on kehuminen. Houkuttelija voi sanoa, että oletpa sinä kaunis tai ihana tai muuta.

” Houkuttelija voi sanoa, että oletpa sinä kaunis tai ihana tai muuta.

Houkuttelija voi pyrkiä saamaan kohteensa luottamuksen empatialla ja tuella tai esimerkiksi tavaran tai rahan tarjoamisella.

**LÄHDE: ILTA SANOMAT
RIIKA NYKÄNEN 12.12.2018**

Dia 5

Tämän profiilin sisältö on tehty vain tätä mediapajaa varten, se ei ole aito. MUTTA, jos oppilaat haluaisivat lähestyä tätä henkilöä hänen sosiaalisen median sisällön perusteella, millaisia kysymyksiä he esittäisivät tutustumismielessä voittaakseen hänen luottamuksen?

Esim.

"Mäkin käyn Keuruun uimahallilla treeneissä! Milloin sulla on siellä seuraavat treenit?"

"Mä katsoin just kanssa Batmanin, se oli kyllä tosi hyvä leffa!"

"Lohikeitto on yks munkin lempiruuista! Nähtäiskö Bistro Otossa joskus?"

"Mä kuuntelin tänään tuota Billie Eilishin biisiä, se on niin hyvä!"

"Mä kävin viime kesänä myös Saksassa, mikä oli sun lempijuttu siellä?"

Sitten kysytään oppilailta, huomasiko joku tarkkasilmäinen jotain muuta merkillepantavaa tässä profiilissa? (Jokaisen postauksen alapuolella on pieni lukko-symboli, joka tarkoittaa sitä, että postaus näkyy vain käyttäjälle itselleen). Kehoitetaan jokaista oppilasta tarkistamaan omat sosiaalisen median kanavansa ja pistämään ne yksityiseksi niin, että näkyvät vain kavereille.

Pohditaan, että jos tämän esimerkkiprofiilin omistaja jakaisi kaiken tämän tiedon julkisesti, mitä hänen ei kannattaisi missään nimessä kertoa? (Mm. sijaintitietoja, harrastuksia tai paikkoja missä käy harrastusten puitteissa, jakaa liikaa omia mielilyksiyksiään, koska houkuttelija voi käyttää kaikkea tietoa hyväkseen esittämällä, että hänellä on samoja mielenkiinnon kohteita esimerkiksi elokuvien, musiikin tai lempiruuan suhteen).

Dia 6

Kertausta:

Sanomattakin selvää, että julkisessa profiilissa ei myöskään kannata jakaa henkilökohtaisia tietoja, kuten puhelinnumeroa, asuinpaikkaa, koulua/työpaikkaa tai vaikkapa syntymäpäivää.

Tässä vaiheessa välitunti/ruokatunti, elleivät oppilaat halua pitää tunteja yhteen.

Opetustuokio 2 (n. 45 min)

Dia 7

Katsotaan YouTubesta Jasmin ja Deepfake - Tunnistatko videohuijauksen?

Videon katsomisen jälkeen pohditaan mitä ajatuksia tämä video herätti?

Onko oppilailta omakohtaisia kokemuksia? Jos on, millaisia videohuijauksia he ovat nähneet?

<https://www.youtube.com/watch?v=yh2DhNmPoTQ>

Dia 8

Jotta raskaan aiheen vastapainoksi saisimme tuntien loppuun jotain positiivista, keskitytään välillä myös somen hyviin puoliin.

TEHTÄVÄ

- Muodostakaa noin 4 henkilön ryhmät

- Valmistakaa max. kolmen (3) dian Power Point-esitys NETIN JA SOMEN HYVISTÄ PUOLISTA

Esim:

-Hyvät oppimista tukevat pelit?

-Kaverit/harrastukset?

-Opetusvideot eri aiheisiin (käsityöt, kielet, tee-se-itse-projektit jne)

-Joku muu (mikä?)

Luovuus on sallittua! Aikaa esityksen tekemiselle on n. 30 minuuttia.